



HRVATSKI SABOR

Zastupnica Ružica Vukovac

Zagreb, 21.04.2022. godine

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

g. Gordanu Jandrokoviću

PREDMET: Amandmani na PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU, drugo čitanje, P.Z. br. 182

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora („NN“ br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda RH i 123/20.), na KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU, drugo čitanje, P.Z. br. 182, podnosim slijedeće

AMANDMANE

I. Na članak 12.

U članku 12. kojim se mijenja članak 27. dodaju se stavci (3) i (4):

„(3) Ministarstvo poljoprivrede vodi Registar evidencije i naplate za sve oblike raspolaganja državnim zemljište. Ovaj Registar bit će javno objavljen na službenim stranicama Ministarstva.“

„(4) Proširuje se funkcija ARKOD sustava s objedinjenim podacima o državnom poljoprivrednom zemljištu po statusu korištenja i samim korisnicima.“

O b r a z l o ž e n j e

Državni ured za reviziju utvrdio je kako Ministarstvo poljoprivrede do svibnja 2021. nije ustrojilo registar evidencije ugovora i naplate za sve oblike raspolaganja državnim zemljištem, iako je to trebalo učiniti do 1. rujna 2018. godine, gotovo tri godine ranije.

Ured za reviziju preporučio je i da se podaci o državnom poljoprivrednom zemljištu unesu u Središnji registar državne imovine. Sada nema objedinjenih podataka o površini i vrijednosti tog zemljišta u poslovnim knjigama nijednog državnog tijela.

Državni je ured u svom nalazu na rad Ministarstva iz 2020. godine, iznio niz preporuka, primjerice da se prošire funkcije ARKOD sustava kako bi se vidjeli podaci o državnom poljoprivrednom zemljištu po statusu korištenja i korisnicima, da se uspostavi sustav koji će pokazati koristi li se državno zemljište dano u dugogodišnji zakup za proizvodnju ili se njime ne gospodari sukladno priloženom Gospodarskom programu. Na ovaj način sustav raspolaganja poljoprivrednim zemljištem bio bi daleko transparentniji nego li je to sada. A sve u skladu s preporukama Državnog ureda za reviziju.

II. Na članak 16.

U članku 16. kojim se mijenja članak 32. treba stajati:

„(3) Odluka iz stavka 1. ovog članka jeste upravni akt i na nju nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu.“

O b r a z l o ž e n j e

Trenutno važeća odredba Zakona o poljoprivrednom zemljištu kojom se propisuje kako spomenute odluke nisu upravni akti nije u skladu s odredbama Ustava RH. Naime, mjerodavne su sljedeće odredbe Ustava:

"Članak 3. Ustava RH:

... vladavina prava ... najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava."

"Članak 5.

U Republici Hrvatskoj zakoni moraju biti u suglasnosti s Ustavom, a ostali propisi i s Ustavom i sa zakonom."

"Članak 19.

Zajamčuje se sudska kontrola zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti i tijela koja imaju javne ovlasti."

Jedan od temeljnih akata Zajedničke agrarne politike (u daljnjem tekstu: ZAP) Europske unije je Uredba (EU) br. 1306/2013 koja propisuje pravila za financiranje, upravljanje i nadzor u okviru dva glavna fonda ZAP-a. Republika Hrvatska dužna je donijeti sve zakonodavne, statutarne i administrativne odredbe kako bi osigurala učinkovitu zaštitu financijskih interesa Europske unije i uspostaviti učinkovit sustav kontrole, tj. integrirani administrativni i kontrolni sustav (članak 67. Uredbe (EU) br. 1306/2013) kako bi se osigurala pravilna dodjela potpore korisnicima. Napominjem kako se potpora u poljoprivredi ostvaruje na temelju korištenja poljoprivrednog zemljišta, sukladno odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

III. Na članak 18.

Članak 18. kojim se mijenja članak 36. Stavak 1. Točka a) podtočka 1. mijenja se tako da iza riječi "po isteklom ugovoru" treba dodati "a što dokazuje temeljem Gospodarskog programa priloženog na posljednjem natječaju nakon kojeg je u predmetno zemljište uveden u posjed."

U članku 18. kojim se mijenja članak 36., stavku 1., u točki d) iza riječi „vlasnik poljoprivrednog obrta“ dodaje se „a kojemu je poljoprivreda primarna djelatnost“.

U članku 18. kojim se mijenja članak 36., u stavku 13. mijenja se tako da iza riječi: „obvezao baviti proizvodnjom povrća“ treba dodati „isključujući mahunarke“.

U članku 18. kojim se mijenja članak 36., u stavku 13. mijenja se tako da iza riječi: „ARKOD“ treba dodati „uz uvjet da ima najmanje jednog (1) zaposlenog na svakih 5 ha trajnih nasada ili proizvodnje povrća.“

O b r a z l o Ź e n j e

U praksi su česte situacije u kojima su dosadašnji posjednici ostvarili prednost nad ostalim konkurentima temeljem obećanja koje su ukomponirali u svoje Gospodarske programe, no nakon uvođenja u posjed tih Programa se više nisu pridržavali ili su oni ostali mrtvo slovo na papiru. Ukoliko se žele pozvati na dosadašnji posjed i ostvariti 20 bodova, trebali bi dokazati da su ispoštovali vlastite Gospodarske programe i ponovno zaslužuju prednost nad ostalima.

Na sjednici Odbora za poljoprivredu u nekoliko navrata tražilo se nagrađivanje poljoprivrednika mlađih od 41 godinu s dodatnim bodovima, no samo ukoliko im je poljoprivreda primarna djelatnost. Potrebno je nagraditi one mlade osobe koje se doista bave poljoprivredom kao primarnim životnim pozivom.

Naime, zamijećena je povećana sjetva boba na državnom zemljištu ove godine. Opće je poznato da bob spada u mahunarke da se kao takav sije sijačicama i da ne iziskuje zapošljavanje dodatnih radnika te kao takav ne revitalizira selo. Nadalje, sijanje boba u Slavoniji je kontraproduktivno iz razloga što je bob podložan smrzavanju, traži veći broj primjene pesticida te je kod skladištenja potrebno čišćenje lupine i zamrzavanje radi štetnika.

Ako je predlagatelj zakona kroz prijedlog uvjeta „trajni nasad ili proizvodnja povrća“ imao intenciju revitalizirati selo i povećati broj zaposlenih u poljoprivredi kao i dovesti do dostatnosti proizvodnje povrća to je moguće kroz ostale povrtne kulture ali ne kroz mahunarke.

Obzirom spomenuti članak govori o zadržavanju u posjedu poljoprivrednih površina koje su veće od 50 ha, potrebno je postaviti ograničenje iz kojeg je razvidno kako je zemljište

maksimalno iskorišteno. Ovo je nužno jer će kroz obvezu upošljavanja najmanje 1 radnika na svakih 5 hektara, svi oni koji se planiraju primjerice baviti sjetvom boba koji je isto tako povrće, (ali je za njegov uzgoj potrebno vrlo malo radnih sati – usporedbe radi, jednako kao i za pšenicu i sve odrađuju strojevi) biti primorani koristiti zemljište maksimalno odgovorno.

IV. Na članak 39.

U članku 39. kojim se mijenja članak 71. Stavak 1. treba stajati:

„Republika Hrvatska ima pravo prvokupa kupljenog poljoprivrednog zemljišta iz članka 59. ovog zakona po tržišnoj cijeni“.

O b r a z l o Ź e n j e

Izmjena članka 71. na ovaj način kako je napisano upućuje da Republika Hrvatska ima pravo prvokupa na sve, pa čak i privatno zemljište. Predlažem da se jasno naglasi kako se spomenuti članak odnosi isključivo na državno zemljište koje je bilo prodano, kao što je bilo uređeno i do sad.

Uvođenje prava prvokupa Republike Hrvatske kod prodaje svog poljoprivrednog zemljišta ne može se uvesti kao stavka u ovoj fazi donošenja zakona (između prvog i drugog čitanja) jer je to protivno procedurama s obzirom da ona unosi drastične promjene te se ne može provesti bez procjene učinka i javne rasprave kao i procjene ustavnosti. Naglašavam da je ovakva praksa protivna načelima EU i niti jedna zemlja nema zakone postavljene na taj način niti je proces donošenja zakona u skladu sa preporukama Europske komisije.

Pitanje državnog zemljišta je već i sad ogroman problem. Prema procjenama, u Hrvatskoj je preko jedne trećine zemljišta u državnom vlasništvu što nema niti jedna druga europska zemlja. Ne zna se niti koliko točno državnog zemljišta ima, a dodjela i korištenje nije transparentno. Ovime se taj problem dodatno produbljuje. Da bi poljoprivreda bila konkurentna, jedan od osnovnih preduvjeta je privatizacija državnog zemljišta. Navedeno potvrđuje i nalaz državne revizije iz 2017. koja je uočila niz nepravilnosti u gospodarenju državnim zemljištem.

Isto tako smatramo nepotrebnim i bezrazložnim stvarati dodatna administrativna i financijska opterećenja već ionako preopterećenog sustava. Cijela procedura biti će dugotrajna, demotivirat će i one koji žele prodati i one koje žele kupiti zemlju te će dovesti do poremećaja na tržištu diktirajući cijene.

Svatko tko želi kupiti zemlju i baviti se poljoprivrednom proizvodnjom više je nego dobrodošao radi obnove ruralnog prostora.

Zastupnica Ružica Vukovac

